

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2017. gada 11. janvāris

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

287. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Lapiņš, I.Tapiņa, I.Purmale, J.Zilgalvis, V.Brūzis, D.Baltiņa
Projektu pārstāvji:
R.Putniņš, D.Rubins, J.Rotčenkovs, E.Martinovs – Daugavas stadiona pārbūves projekts;
Ģ.Kūla, R.Liepiņš, I.Liepiņa, Ģ.Granāts, I.Liepiņa – ēkas pārbūve Hanzas ielā 16a;
J.Gudēvics – Liepiņš, J.Grīnhofa, A.Polis, A.Treicis, K.Briķe – Centrāltirgus teritorijas projekts;
Sēdē piedalās:
G.Princis – Pilsētas galvenais arhitekts;
A.Kušķis – Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments;
L.Sarma – Rīgas pilsētas būvvalde

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 287. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

J.Dambis informē par konsultatīvu jautājumu saistībā ar normatīvajiem aktiem, lūdzot to izskatīt sēdes noslēgumā. Padomei nav iebildumu.

Padome apstiprina darba kārtību ar papildus jautājumu.

2.

Padomes 288.sēde

Nākamā sēde noteikta 2017. gada 25. janvārī plkst. 14:00.

3.

Dzīvojamo ēku pārbūve Tērbatas ielā 7, Rīgā, iesniegums: VKPAI

Ziņo: K.Kukaine informē, ka atbilstoši Padomes 07.12.2017 lēmumam, ir iesniegta un Inspekcijā izskatīta jumta ainavas analīze.

M.Hermansons informē par jumta ainavas analīzi – sniedz prezentāciju par jumta izmaiņām un to ietekmi no dažādiem skatupunktiem.

J.Dambis: uzskatu, ka ir iegūts skaidrs paredzētās situācijas izklāsts, kas apliecina ēkas iekļaušanos pilsētvidē. Pietrūkst skaidrojums par ēkas paaugstinājuma risinājuma praktisko pamatojumu. Iespējams, tas ir ekonomisks pamatojums, papildus platību iegūšanai, nolūkā veikt ēkas restaurāciju.

Šobrīd nav jāuztraucas par agresīvo pretugunsmūri, kas būs redzams, jo ir skaidrs, ka blakus zemes gabalā notiks apbūve un šāda situācija ir īslaicīgs risinājums.

J.Zilgalvis: piekrītu J.Dambja viedoklim. Uzskatu, ka jumta ainava tiek uzlabota, un, ņemot vērā ēku tehnisko stāvokli, tā ir steidzami jāsakārto. Ja projekts tiks realizēts, tas būs pozitīvs piensums Rīgas vēsturiskajam centram.

D.Baltiņa: uzskatu, ka ēkas ielas risinājums nav veiksmīgs. Jumta ainava veidojas veiksmīga, bet ne ielas fasāde.

I.Tapiņa: piekrītu D.Baltiņas viedoklim. Ielas fasādes risinājums vēl jāatrisina.

J.Asaris: jumta ainava no Galerijas Rīga skata ir pārāk uzkrītoša, tomēr citos skatos tā ir pieņemama.

A.Kronbergs norāda, ka iesniegtais risinājums ir apbūves koncepcija un konkrēts risinājums vēl tiks izstrādāts.

Padome balso par lēmumu: Pamatojoties uz ekonomisko nepieciešamību vēsturiskas ēkas Tērbatas ielā 7 restaurācijai, kā arī izstrādāto vizuālās jumta ainavas analīzi, kas apliecina iekļaušanos pilsētas jumta ainavā, Padome atbalsta meta konceptuālo ideju tālākai attīstībai. Fasādes detalizāciju izskatīt atkārtoti Padomē.

Par – 9 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Lapiņš, I. Tapiņa, I.Purmale, J.Zilgalvis, V.Brūzis, D.Baltiņa;
Pret – 0
Atturas – 0

Padomes lēmums: Pamatojoties uz ekonomisko nepieciešamību vēsturiskas ēkas Tērbatas ielā 7 restaurācijai, kā arī izstrādāto vizuālās jumta ainavas analīzi, kas apliecina iekļaušanos pilsētas jumta ainavā, Padome atbalsta meta konceptuālo ideju tālākai attīstībai. Fasādes detalizāciju izskatīt atkārtoti Padomē.

4.

Būvprojekta "Rīgas Centrāltirgus teritorijas attīstības 1.kārta" iecere; Iesniedzējs: Rīgas Domes pilsētas attīstības departaments;

Ziņo: Pilsētas attīstības departaments informē par iesniegumu.
Projektētāji informē par ieceri.

G.Princis uzdod jautājumu par ieceres saistību ar RailBaltic attīstību, kontekstā ar gājēju un velosipēdu plūsmu.

Projektētāji informē, ka ir analizēta gājēju plūsma. Projektēšanai ir konkrēts uzdevums, kur prasība bija veidot pieeju pie ūdens un risināt gājēju kustību.

G.Princis: no iesniegtā materiāla nav iespāids par funkcionalitāti gājēju kustības nodrošināšanai.

A.Kušķis: Nevar piekrist apgalvojumam, ka šis risinājums ir izrauts no konteksta, saistībā ar RailBaltic projektu. Šim projektam ir konkrētas robežas, tomēr ir pilsētas plānojums ar savām prasībām un viens no principiem ir, ka kustībai jānotiek pa abām kanāla pusēm. RailBaltic projekts risinās daudz jautājumus, tomēr tas nerisinās šo kanāla pusi, kā arī nav skaidrs, vai autoostas pusē būs attīstība RailBaltic projekta ietvaros. Līdz ar to attīstībai ir paredzēta arī otrā kārta, kad būs skaidrāka situācija ar RailBaltic projektu. Pilsētas attīstības departaments ir iesaistīts projekta risinājumā.

I.Purmale: teritorija ir jāsakārto jebkurā gadījumā. Noteiktas teritorijas atvēlēšanu gājējiem ir pilnvērtīgākas publiskās ārtelpas radīšanai.

J.Dambis uzdod jautājumu par nelielajām būvēm gar kanālmalu un to nepieciešamību. Pieturas esamība ir saprotama, tomēr papildus tirdzniecības vietas nav skaidras, ja blakus ir tirgus teritorija.

D.Baltiņa uzdod jautājumu par gājēju ietves pieejamību nelabvēlīgākos laika apstākļos, piemēram, kad ir plūdi.

Projektētāji informē, ka tie ir reti gadījumi un pārsvarā divu gadu griezumā tā ir pieejama visu laiku. Aktuāls ir slūžu jautājums, bet tas nav risināms šī projekta ietvaros.

I.Purmale informē, ka slūžu risināšanu iespējams izskatīt nākotnē, šobrīd jākoncentrējas uz teritorijas sakārtošanu, ko iespējams īstenot uzreiz.

A.Kronbergs vērs uzmanību, ka risinājums koncentrējas uz transporta kustību, ne tik daudz uz gājējiem pievilcīgiem risinājumiem.

J.Dambis: uzskatu, ka ir svarīgi neaizbērt Kārļa baseinu, kaut vai daļēji. Esmu pret šādu pieeju. To var risināt ar peldošu konstrukciju vai ar konsoli (piemēram no metāla režģa), kā tas ir redzēts citu valstu piemēros. Problēmas plūdu dēļ ir lielas, jo zaļās zonas cieš no izskalojumiem un to sakopšana ir dārgāka, nekā slūžu izveidošana. Tehniski ir iespējami vienkārši risinājumi, lai šo situāciju sakārtotu.

Nopietni jāpārdomā papildus būvju veidošana, piemēram, tirdzniecības kiosku, kur jādome par funkciju sasaisti un vizuālo tēlu.

Pārseguma risinājums ir atrisināms un saprotama ir vēlme nosegt teritoriju, kurai tas ir funkcionāli nepieciešams. Svarīgi, lai tā būtu arī estētiska konstrukcija.

V.Brūzis: saimniecības zonas pārsegšana ir ieguvums teritorijā. Gājēju zonas sakarā neatbalstu ūdens akvatorijas sašaurināšanu. Iespējams, gājēju zonu var veidot uz peldošas konstrukcijas. Svarīgi pievērst uzmanību zaļās zonas izveidei.

G.Princis: projektam ir jārisina konkrētas problēmas, kas ir teritorijā. Nepieciešams vairāk izpētīt situāciju un kontekstu ar RailBaltic.

D.Baltiņa: uzskatu, ka pārseguma veidošana ir iespējama, kas radītu iespēju paplašināt ietvi. Ja tiek plānotas nelielas būves, tad tās jāplāno vienādas – pietura un tirdzniecības vieta. Kanāla sašaurināšana nav pieļaujama, bet platforma, kas paceļas līdz ar ūdens līmeni, ir atbalstāma. Kā tiek risināta laivu un jahtu piestātne? Pozitīvi, ka tiek sakārtota autostāvvietā pie Maskavas ielas.

Padome diskutē, ka iespējams tikai nelielām laivām iekļūt šajā teritorijā, jo tilti ir ļoti zemi.

I.Tapiņa: pārseguma risinājumi, nosedzot tehniski saimnieciskas lietas, ir atbalstāmi. Piekrītu, ka nav pieļaujama ūdens baseina samazināšana.

A.Kronbergs: pārsegšanas risinājums ir atbalstāms, tādējādi krastmala būs dzīvāka un pievilcīgāka. Jāpadomā, lai piegāde būtu arī pievilcīgāka. Gājēju kustība jānodrošina visā garumā, nevis tikai daļēji, kas īsti nav nekas jauns, atšķirībā no esošās situācijas. Augšējā zona, kur ir paviljoni, ir iespējama humānāka, jo transportam tiek atvēlēta pārāk liela loma, nevis gājējiem.

Padome balso par lēmumu: Padome principā atbalsta būvprojekta "Rīgas Centrāltirgus teritorijas attīstības 1.kārta" ieceres galvenos pieņēmumus – saimnieciskās zonas pārsegšanu un gājēju zonas veidošanu apakšējā līmenī. Padome neatbalsta ūdens zonas sašaurināšanu ar fundamentālām konstrukcijām, risinot paplašinājumu, piemēram, ar kustīgu pontonu vai citu risinājumu palīdzību. Padome atbalsta iespēju veidot peldlīdzekļu piestātnes. Padome uzskata, ka līdzīgi jārisina arī zona gar gaļas paviljonu, lai princips ar saimnieciskās zonas sakārtošanu un gājēju plūsmas nodrošināšanu būtu izveidots visā teritorijā. Padome iesaka pilsētas attīstības departamentam domāt par ūdens norobežojošām sistēmām, iespējams, slūžām vēsturiskajās vietās, lai pasargātu ne tikai tirgus teritoriju, bet arī kanālmalas apstādījumu kvalitāti. Turpmākajā gaitā pārdomāt augšējā līmeņa humanizācijas aspektu, paredzot prioritāti gājējiem, nevis transportam.

Par – 9 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Lapiņš, I. Tapiņa, I.Purmale, J.Zilgalvis, V.Brūzis, D.Baltiņa;
Pret – 0;
Atturas – 0.

Padomes lēmums: Padome principā atbalsta būvprojekta "Rīgas Centrāltirgus teritorijas attīstības 1.kārta" ieceres galvenos pieņēmumus – saimnieciskās zonas pārsegšanu un gājēju zonas veidošanu apakšējā līmenī. Padome neatbalsta ūdens zonas sašaurināšanu ar fundamentālām konstrukcijām, risinot paplašinājumu, piemēram, ar kustīgu pontonu vai citu risinājumu palīdzību. Padome atbalsta iespēju veidot peldlīdzekļu piestātnes. Padome uzskata, ka līdzīgi jārisina arī zona gar gaļas paviljonu, lai princips ar saimnieciskās zonas sakārtošanu un gājēju plūsmas nodrošināšanu būtu izveidots visā teritorijā. Padome iesaka pilsētas attīstības departamentam domāt par ūdens norobežojošām sistēmām, iespējams, slūžām vēsturiskajās vietās, lai pasargātu ne tikai tirgus teritoriju, bet arī kanālmalas apstādījumu kvalitāti. Turpmākajā gaitā pārdomāt augšējā līmeņa humanizācijas aspektu, paredzot prioritāti gājējiem, nevis transportam.

5.

Lokālplānojuma izstrādes uzsākšana Trijādības ielā 1 un Trijādības ielā 3; Iesniedzējs: Rīgas Domes pilsētas attīstības departaments

A.Kušķis informē par iesniegumu.

M.Kalvāne informē par risinājumu. Apbūves vīzija ir iekļauta detālplānojumā.

Padome pieņem zināšanai sniegto informāciju par lokālplānojuma izstrādes uzsākšanu.

6.

Ēkas Hanzas ielā 16A, Rīgā pārbūves priekšlikums; Iesniedzējs: Rīgas pilsētas būvvalde, SIA "Sudraba Arhitektūra".

V.Brūzis informē par iesniegumu.

R.Liepiņš informē par projektu. Ēka ir labā saglabātības stāvoklī ar kultūrvēsturiskām detaļām. Iecere paredz pilnībā saglabāt esošajā stāvoklī, iekļaujot stikla ietvarā.

V.Brūzis informē par būvvaldes viedokli – galvenie iebildumi ir pret jumta pārsegšanu kultūrvēsturiski vērtīgai ēkai. Iespējams siltināt jumta plakni un saglabāt ēku esošajā veidolā. Pārējās pārbūves ir pieļaujamas.

R.Liepiņš informē, ka esošais risinājums ir rezultāts ilgākiem meklējumiem, izstrādājot vairākus variantus, no kuriem šis atzīts par piemērotāko. Informē par dažādiem izstrādātajiem variantiem.

A.Kronbergs uzdod jautājumu par objekta iekļaušanos plānotajā apkārtējā apbūvē, saskaņā ar plānojumu.

SIA "Pillar" pārstāvis informē, ka objekts ir ievērtēts apkārtējā apbūvē, kā arī detālplānojumā paredzētajā apbūvē, ievērojot augstumus, tiecoties pēc minimālā stāvu skaita, nevis maksimāli noteiktā.

Jumta pārsegšana pamatota ar nestspējas palielināšanu, kas nepieciešama kultūras funkcijas telpai.

R.Liepiņš informē, ka jumta risinājums pamatots ar inženieru prasībām nodrošināt nestspēju. Jumta segums netiek veidots no stikla.

J.Dambis: jautājuma izskatīšana Padomē ir likumsakarīga un pamatota, atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Iesniegtais risinājums ir drosmīgs, elegants un ļoti labs. Neskatoties uz to, ka tiek zaudēts ārējais vizuālais tēls, vietā tiek iegūts oriģināls interjers. Noskaņa būs ļoti laba, radot kvalitatīvu ieguvumu Rīgas vēsturiskajam centram. Atzinīgi vērtējams, ka oriģināls būs publiski pieejams un sabiedrība varēs baudīt kultūrvēsturiski vērtīgu ēku. Svarīgi ar eleganci turpināt projekta attīstību un nepazaudēt to būvdarbu realizācijas gaitā. Ja kaut kas par daudz tiks pievienots, tad projekts zaudēs savu kvalitāti.

A.Lapiņš: atbalstu projekta pieeju. Iekštelpa ir vērtīgākais šajā ēkā, kas jā saglabā un projekts to paredz. Fasāde, kas eksponēta interjerā, būs labi uztverama restaurētā stāvoklī. Vienīgais iebildums par Ziemeļu fasādes piebūvi pusfasādes augstumā ar citu jumtu un pieslēgumu, kas neatbilst pilsētas arhitektūrai. Dabā šeit atspīdēs debesis un izskatīsies pavisam savādāk.

G.Princis: konceptuāli pārliecinošs risinājums ar tik lielām telpām Rīgai. Iekštelpa ir galvenais, ko jā saglabā.

V.Brūzis: Ņemot vērā, ka noskaidrots, ka jumts netiek plānots no stikla, tad risinājums atbalstāms.

D.Baltiņa: risinājums ir interesants – piezemēts un mūsdienīgs. Cerams, ka ēka kalpos par faktoru nesteigties ar jaunu augstu apbūvi tuvumā. Svarīgi saglabāt atmiņu, ka vieta ir bijusi preču stacija, iespējams par to nepieciešams papildus pastāstīt telpā, ne tikai izvietojot sliedes un vagonu.

J.Asaris: Ņemot vērā, ka ir veikti risinājuma meklējumi, iesniegtais variants ir atzinīgi vērtējams. Preču stacijas noliktavas sajūta tiek saglabāta. Mulsinoša ir vagona izmantošana, jo vairākkārt šādi vagoni saistās ar represijām vai holokaustu, un šādi vagoni arī pie muzejiem ir novietoti.

R.Liepiņš informē, ka vagona sakarā joprojām notiek vel meklējumi, lai nebūtu šis iespaids.

I.Tapiņa: atzinība projektētājiem par izstrādāto risinājumu. Iespējams, šis varētu būt gadījums, kad tiek laužts stereotips par vagonu asociācijām.

A.Kronbergs:

Padome balso par lēmumu: Padome atbalsta iesniegto pārbūves priekšlikumu Hanzas ielā 16A tālākajai attīstībai.

Par – 9 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Lapiņš, I. Tapiņa, I.Purmale, J.Zilgalvis, V.Brūzis, D.Baltiņa;
Pret – 0
Atturas – 0

Padomes lēmums: Padome atbalsta iesniegto pārbūves priekšlikumu Hanzas ielā 16A tālākajai attīstībai.

7.

Stadiona tribīņu pārbūve Augšielā 1 un Augšielā 3, Rīgā; iesniedzējs: Rīgas pilsētas būvvalde.

V.Brūzis informē par iesniegumu. Iesniegts jauns risinājums, par kuru nepieciešams Padomes viedoklis.

Daugavas stadiona pārstāvis E.Martinsons un projektētājs informē par risinājumu. Izmaiņas saistītas ar konstruktīvo shēmu, jo iepriekš piedāvāto risinājumu nav iespējams realizēt noteiktajā veidolā un termiņos. Tā tiek mainītas uz konservatīvāku risinājumu, kas ir pasaulē visplašāk pieejamais risinājums. Fasādes izmaiņas saistītas ar pielāgošanu konstruktīvajai sistēmai. Sniedz informāciju par objekta uztveramību pilsēt būvniecības skatos – jaunās konstrukcijas nebūs būtiski uztveramas dažādos skatos, kas ietekmētu pilsētas ainavu. Dominējošais apjoms ir vecā Rietumu tribīne, kurai pakļautas jaunās tribīnes gan konstruktīvajā loģikā, gan apdarē.

J.Dambis: prasība iecerē mainīt konstruktīvo sistēmu ir objektīva, jo iepriekšējais risinājums racionāli nevarēja pastāvēt. Vizuālā tēla izmaiņas ir saistītas ar šo konstruktīvo risinājumu. Uzskatu, ka risinājuma maiņa ir atbalstāma.

G.Princis pauž atbalstu risinājumam.

A.Kronbergs: atbalstāms ir ceļš uz lielāku drošību, tomēr uzskatu, ka arī betona konstrukcijās var pievienot vairāk arhitektonisko izteiksmīgumu, nekā šeit attēlots. Pirmais iespaids, ka betona veidojums šobrīd ir pārāk vienkāršs, lai tas kļūtu par betona arhitektūru. Nepieciešams to vēl attīstīt. Iespējams, tos dekoratīvos elementus, kas ārpusē paredzēti jumta stiprināšanai var šobrīd neizmantot. Redzu iespējas attīstībai. Šis ir nacionālas nozīmes objekts, kur nepieciešama visaugstākā kvalitāte. Kopumā atbalstāms risinājums.

Padome balso par lēmumu: Padome principā atbalsta izmaiņas, kas veiktas projektā minimālajā sastāvā stadiona tribīņu pārbūvei Augšielā 1 un Augšielā 3, Rīgā, ar lūgumu turpināt arhitektoniskās kvalitātes un izteiksmīguma risinājumu meklēšanu, ņemot vērā objekta nacionālo nozīmi.

Par – 9 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Lapiņš, I. Tapiņa, I.Purmale, J.Zilgalvis, V.Brūzis, D.Baltiņa;
Pret – 0;
Atturas – 0.

Padomes lēmums: Padome principā atbalsta izmaiņas, kas veiktas projektā minimālajā sastāvā stadiona tribīņu pārbūvei Augšielā 1 un Augšielā 3, Rīgā, ar lūgumu turpināt arhitektoniskās kvalitātes un izteiksmīguma risinājumu meklēšanu, ņemot vērā objekta nacionālo nozīmi.

L.Sarma uzdod jautājumu par pilsētas arhitekta biroja viedokli un jautājuma izskatīšanu papildus pilsētas arhitekta birojā, ņemot vērā, ka šajā sēdē G.Princis ir paudis atbalstu. G.Princis informē, ka nav nepieciešams atsevišķi izskatīt Pilsētas arhitekta birojā.

8.

Konsultatīvs jautājums par Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumu; Ziņo: J.Dambis

J.Dambis iepazīstina Padomi ar sagatavotajiem priekšlikumiem grozījumiem Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumā (5., 8., 9., 14. pantā), ņemot vērā iepriekš pausto viedokli par nepieciešamajiem plašākiem grozījumiem normatīvajā aktā. Saziņā ar Saeimas komisiju, ir iespējams iesniegt priekšlikumus grozījumiem.

D.Baltiņa ierosina papildināt priekšlikumus ar redakcionālu labojumu par Padomes kompetencē noteikto jautājumu „izskatīšanu”, mainot to uz „apstiprināšanu” vai „atzinuma sniegšanu”.

Padome diskutē par grozījuma priekšlikuma redakciju 14. pantā saistībā ar atklātu arhitektūras ideju konkursu organizēšanu.

G.Princis ierosina virzīt ideju Padomei deleģēt funkciju lemt par konkursa nepieciešamību konkrētā gadījumā.

A.Kronbergs atzinīgi vērtē priekšlikuma iniciatīvu.

Padome pieņem zināšanai sniegto informāciju.

Sēdi slēdz plkst. 17:50.

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Dambis

J.Asaris

D. Baltiņa

A.Lapiņš

I.Tapiņa

I.Purmale

J.Zilgalvis

V.Brūzis

Sēdi protokolēja: A.Rupenheite